

Un spectator care și-a regăsit liniștea

Cine spera că această stare de lucruri putea să meargă înainte se înșela, demonstrându-se – pentru a câta oară? – că vigilența și adevăratul spirit civic capabile de purificarea mentalităților și de consolidarea acelor atitudini sănătoase, propice dezvoltării noilor aspirații ce au cuprins și vor mai cuprinde peisajul teatral național, au învins deplin, fără tăgadă, depinzând acum de noi toți ca acele fulgurante și neverosimile realizări create în perioada mandatului managerului Corneliu-Dan Borcia să rămână o vie amintire, care trebuie să se șteargă din memoria Primară a urbei, permițând astfel o firească retrocedare a bunurilor spirituale și materiale pierdute și/sau sufocate ani de zile de anumite căutări cu iz de respirație - așa-zis - europeană, în care Festivalul de Teatru de la Piatra

Neamț ar fi avut, pare-se, un profil unic, cu o secțiune FOCUS ce provoacă surprinzătoare satisfacții culturale, atingând întreaga paletă ideatică, estetică, spectacolică, reușind ca diferite spații teatrale focusate an de an pe să aducă în fața publicului „revoltat” nemțean atitudini, comportamente pline de violență și de obscenități otrăvitoare pe care societatea noastră nu le cunoaște încă, în ciuda apariției, ici și colo, a unor cazuri izolate, repede anihilate de instituțiile statului, încât, revenind la chestiunea zilei, am putea zice că demiterea lui Corneliu-Dan Borcia, om ce se erijează în premiant al Consiliului Britanic pentru un așa-zis management teatral performant, a fost un act de curaj și firesc venit din partea autorităților locale, rămânând ca noua și optimista conducere inte-

Alt regizor important la Piatra Neamț: Mihai Mănuțiu, cu *Noptile călugăritei portugheze*

rimară desemnată să readucă multceruta liniște în rândurile publicului prin proliferarea unui repertoriu adecvat și de mult așteptat...

Dan-Marius Zarafescu

Vine, vine primăvara!

Încep prin a mărturisi, cu toată sinceritatea, că, în pofida realizărilor avute pe plan profesional, în decursul timpului, în cadrul prestigiosului lăcaș de cultură care este Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, de fiecare dată când îmi desfășuram activitatea acolo resimțeam o anumită lipsă. Instituția mergea bine, era laudată – ba chiar elogiată – în publicațiile și emisiunile TV de specialitate, majoritatea actorilor dovedeau, cu ocazia repetițiilor, chef și putere de muncă, echipa Borcia-Scoradeț prezenta o viziune managerială coerentă – bazată în special pe năzuința racordării la valorile contemporaneității – pe care se străduia s-o transpună în viață, în

ciuda dificultăților financiare, dar... Ei bine, există un „dar”! Era o mare lipsă, și anume legătura strânsă cu beneficiarii principali ai producțiilor artistice, adică masele largi de cetățeni ai municipiului Piatra Neamț, ai județului Neamț, în general, fie ei intelectuali, muncitori sau – de ce nu? – țărani. Deși amintita conducere a întreprins câteva demersuri în această direcție – mă refer aici la spectacolele **Votați... Escu și Tache, Ianke și Cadir** – legătura cu pricina a rămas, din păcate, la stadiul de deziderat. Pentru că, vorba aceea, cu două flori nu se face primăvară. De altfel, această stare de lucruri a cauzat și repetate conflicte cu reprezentanții cetățeni-

lor, respectiv funcționarii Consiliului Județean, conflicte ajunse de multe ori în presă, cu efecte neplăcute, ca să nu spun mai mult, asupra imaginii teatrului, atât în țară cât și în străinătate (vezi trista întâmplare în care a fost implicat regizorul de origine română Andrei Șerban). Fapte care, trebuie subliniat, nu se întâmplă în alte locuri unde conducerea așezămintelor de profil și reprezentanții cetățenilor acționează în consens, cu responsabilitate, în interesul direct al celor care i-au mandatat. S-ar putea da ca exemplu în acest sens Bârladul, despre al cărui teatru nu îmi amintesc să fi citit ceva în presa ultimilor ani. Nimic-nimic! Ceea ce nu înseamnă că instituția respectivă s-a desființat, ci că în cadrul ei s-a stabilit o reală pace socială. (Desigur, teatrul din Bârlad nu e deloc un exemplu singular, dar, din lipsă de spațiu, mă rezum la el, rugându-i pe directorii teatrelor nepomenite aici să manifeste înțelegere.) Deci se poate! Legătura cu masele, cu cetățeanul de rând nu e, prin urmare, o sintagmă sterilă, sau un obiectiv utopic, ci se poate materializa! Și unde? Nu în China, ci la doi pași de Piatra Neamț! Cum e posibil? Sunt concitadinii regretatului V. I. Popa mai deștepti decât pietrenii? Desigur, nu! Dar administrarea nevoilor lor culturale a fost încredințată unor gos-

Eroi cunoscuți:
Tudor Tăbăcaru (dr.), Victor
Giurăscu (sus) și Ovidiu
Crișan în *La Dallas* de
O. Bukowski
(regia: Vlad Massaci)

foto: Cornel Miftode

podari mai pricepuți! Mai racordați așteptărilor cetățenești – căci funcționarii Consiliilor Județene nu sunt altceva, pentru conducătorii instituțiilor aflate în subordine, decât cureaua de transmisie a așteptărilor, culturale în speță, ale cetățenilor! Ale – să nu ne temem de cuvinte – oamenilor muncii! S-ar putea emite aici opinia malițioasă potrivit căreia, în viziunea oamenilor muncii, diferența dintre teatrul de revistă și cel dramatic ar consta în cantitatea paietelor, dar, să nu uităm, banii din cultură nu vin de la Uniunea Europeană sau de la NATO sau de la Țiriac, ci din buzunarele, și așa sleite de perioada dificilă pe care-o traversează țara, ale – da! -- oamenilor muncii!

lată, însă, că problema s-a rezolvat și

la Piatra Neamț: tandemul Borcia-Scoradeț a fost, în sfârșit, demis. Ca o compensare la neobrăzarea cu care felurii indivizi, mai mult sau mai puțin venetici, își revendică palatele, colectivitatea nemțeană, folosindu-și amintita curea de transmisie, și-a revendicat teatrul. Și, cum era de așteptat, l-a obținut. Bravos!

Nu pot pune punct fără a-i felicita, cu această ocazie, pe actorii trupei, în special pe cei tineri, pentru uimitoarea înțelepciune cu care s-au manifestat în perioada tulbure pe care a traversat-o instituția la care muncesc, pentru consecvența cu care au refuzat să respire altceva decât ozonul înălțimilor spirituale, disprețuind, de exemplu, orice eventuale implicări pe linie sindicală, pentru maturitatea neașteptată cu care

au știut să așeze Arta mai presus de orice, pe scurt, pentru devotamentul lor față de Teatru. De altfel, răsplata nu se va lăsa așteptată: în cadrul primăverii ce se întrezărește, ei, actorii, vor fi petalele delicate ale florilor pe care scena pietreană, acum temeinic îmbunătățită funciar, le va naște în viitoarele stagiuni. Aferim!

Cristian Juncu
regizor

P.S. La cele opiniate anterior mai subscriu doi foști salariați ai TT, anume Andreea Vulpe și Vlad Massaci, acesta din urmă aflat actualmente în Germania, ca regizor angajat la „Bagage – das Theater der jungen Welt” din Leipzig.

S *zvонuri, bârfe, flecăreli*

Corul nemulțumiților

● Până să se încheie stagiunea 2000-2001, presa a fost asaltată în câteva rânduri de anunțurile epustufante ale tinerei și neliniștitei companii D'AIA, înființată de o persoană, și ea tânără, pe nume Chris Simion. Personal, după ce am scris o cronică ce desființa un așa-zis spectacol al respectivei trupe, primind după aceea calde mulțumiri, în virtutea principiului „important e să se scrie ceva, indiferent ce, fiindcă oricum contează”, am decis că nu mai era cazul să dau curs invitației, cu atât mai mult cu cât din textul acesteia, semnat de autoarea spectacolului, am aflat că este vorba despre „un important experiment teatral de o înaltă ținută artistică”. Prezentarea spectacolului nu mi-a ieșit însă ușor din minte (textul de față e o dovadă), ea fiind un adevărat model de promovare ineptă, în care vorbele sunt abil folosite pentru a induce o stare favorabilă spectacolului, fără să mai fie necesar, la urma urmei, efortul de a-l și vedea. Spectacolul, ni se spune, este inspirat din viața lui Jean-Michel Basquiat, artist plastic, unul dintre apropiații lui Andy Warhol – pentru cine nu-l cunoaște (și sunt convinsă că există destui), faimos mai degrabă pentru modalitățile inedite de promovare a artei sale decât pentru valoarea acesteia. O dată în plus ni se demonstrează că nimic nu e întâmplător pe lume, cum nici alegerea de către Chris Simion a acestui „regizor autodidact”, „artist eminent spontan”, pentru care, ne spune aceeași prezentare, „a contat foarte mult că s-a născut într-un spațiu în care libertatea nu îi era constrânsă de nimic, o lume unde artistul putea să se desfășoare după propriile reguli”. Sesizând unda de regret, nu pot să nu mă întreb de ce anume a fost provocată, dat fiind că semnatară textului și a spectacolului este și ea ajutată, slavă Domnului, de „context” și își croiește drum de ceva timp, într-o libertate deplină, fluturând netulburată steagul interdisci-

plinărității, al postmodernismului și al altor multi-ultra-super-mega-concepte, pescuite din totfelul de discursuri sofisticate, pentru a se impune într-o lume a cărei scară de valori zace de mult la pământ.

● Nu vreau să caut nod în papura de la... Sfântu Gheorghe, dar m-a stârnit la comentarii o afirmație recentă a directorului Teatrului „Andrei Mureșanu”, critic de teatru de felul lui, Doru Mareș. Acesta nu ezită să treacă pe lista celor mai bune spectacole din stagiunea 2000-2001 (dezbătută într-o discuție publicată de „Observatorul cultural”) și cele două spectacole produse în stagiunea cu pricina de teatrul pe care îl conduce. Fără alte comentarii – în fond, au fost alții care și-au trecut la categoria „Cel mai bun” rudele apropiate –, notez doar considerația de la finalul respectivei mese rotunde, ce îi aparține dramaturgului Dumitru Solomon: „Dacă din greșeli se mai poate ieși, din autoentuziasm nu”. Bine zis!

● Apele tulburate de la Teatrul Național lasă la vedere mâlul unei stări de care toată lumea credea că a scăpat: nimeni nu e interesat cu adevărat de valoare, ci numai de micile războaie personale pe care le are de dus, așa încât X nu mai are contract fiindcă era adus în teatru de Y, care a zburat el însuși, nemaifiind sprijinit de Z. Apropo de concursul organizat la final de stagiune la TNB, există, totuși, câteva nelămuriri: de ce era comisia alcătuită din actori, fie ei și mari, și nu din regizori, că doar ei știu ce vor monta și pe cine ar vrea în distribuție? Apoi: ce fel de concurs este acela în care comisia include și rude ale unora dintre „concuranți”? Iată că vechiul vis al repetentului care se vrea „scos la tablă” numai de mama, de bunicul sau, cel mult, de o mătușă din partea tatei și-a găsit împlinirea. În sfârșit!

Cristina Modreanu